

2012-09-25

LS 1208-1051

Landstingsstyrelsen, ärende 14

### **Yttrande över betänkandet Vital demokrati (SOU 2012:30)**

**Socialdemokraterna** föreslår landstingsstyrelsen besluta

*att* avge yttrande till Finansdepartementet i enlighet med denna skrivelse.

*Stockholms läns landsting avstyrker* kommitténs förslag om en lag om försöksverksamhet med majoritetsstyre i kommuner och landsting under perioden 30 juni 2013–31 december 2022. Införande av en sådan lag skulle innebära att oppositionen förlorar sina platser i styrelsen. Syftet med majoritetsstyre är enligt kommittén att skapa en mer aktiv roll för fullmäktige, både som beslutande organ och som arena för politisk debatt. *Stockholms läns landsting menar* att förslaget troligen innebär att ytterligare organ i form av utskott och beredningar i respektive kommuner och landsting blir en följd, vilket medför ökade kostnader med oklar nytta. *Stockholms läns landsting heller delar inte* uppfattningen att majoritetsstyre kan tydliggöra var det politiska ansvaret ligger, stärka den politiska styrningen av förvaltningen och synliggöra de politiska skiljelinjerna. Denna påverkan får nog bedömas som marginell. *Stockholms läns landsting menar* att om syftet är att göra den politiska debatten mera transparent så kan det ifrågasättas om detta tillfredsställs genom att det tillsätts beredningar som diskuterar och beslutar bakom stängda dörrar.

*Stockholms läns landsting avstyrker* förslaget om att inledandet av mandattiden för ledamöterna och ersättarna i fullmäktige tidigareläggs och att mandattiden ska räknas från och med den 15 oktober under valåret. Det finns starka skäl att ifrågasätta om de två veckor det rör sig om enligt förslaget å ena sidan har någon reell betydelse. Arbetet inom förvaltningen i Stockholms läns landsting efter ett val är redan tidspressat och hektiskt och en förkortning med 14 dagar skulle ytterligare försvåra detta. Vid senaste valet kom länsstyrelsens protokoll till registrator på Stockholms läns landsting den 4 oktober. Därefter ska samtliga 149 ledamöter och deras suppleanter kontaktas för alla uppgifter så att handlingar kan sändas ut till rätt personer i rätt tid. Tidsproblemet kunde naturligtvis lösas om landstingsrösterna räknades lika snabbt som de kommunala och inte som nu först efter att kommunerna räknats. Erfarenhetsmässigt talar således praktiska skäl emot detta förslag. Därtill bör framhållas att de politiska partierna med upprätthållande av en rimlig grad av interndemokrati, behöver en viss tidsutdräkt för att kunna nominera kandidater till de centrala förtroendeposter som det nyvalda fullmäktige har att utse.

*Stockholms läns landsting tillstyrker* i huvudsak kommitténs bedömningar när det gäller partistödets koppling till partiernas närvaro i fullmäktige, men ifrågasätter ut-

2012-09-25

LS 1208-1051

betalning till partier som låter sig väljas men sedan inte deltar i den demokratiska processen i de kommunala organen. Ekonomiskt stöd till politiska partier bör endast utgå till partier som faktiskt tar plats och deltar i fullmäktigearbetet.

Frågan om hur ekonomiskt stöd till politiska partier ska utformas och återredovisas däremot inte är lika självklart. Partier måste själva kunna utforma fortbildning av ledamöter, kanslistöd och politisk utveckling utifrån sina egna förutsättningar. Det är extra viktigt att här ta hänsyn till hur känsliga uppgifter om mötesdeltagande eller andra bidrag till partiernas verksamhet ska kunna bevaras. Önskan om transparens och redovisning av dessa medel måste således vägas mot andra grundläggande demokratiska principer. *Stockholms läns landsting avstryker* således kommitténs förslag rörande partistödet i denna del.

Stockholms läns landsting anser att tanken om distansdeltagande i fullmäktige fordrar mer utredning innan bestämmelser om distansdeltagande kan införas. *Stockholms läns landsting avstyrker* således kommitténs förslag i detta avseende intill en sådan fördjupad utredning konkretiserat formerna för sådant distansdeltagande.

*Stockholms läns landsting tillstyrker* förslaget från kommittén om att fullmäktige ska ha rätt att utse ett nytt nämndpresidium om det parti som nämndordföranden representerar – genom en förändring av den politiska majoriteten i fullmäktige – har blivit en del av den politiska minoriteten i fullmäktige.

*Stockholms läns landsting delar* kommitténs bedömning när det gäller eventuell särreglering av kommunalrådets funktion utan koppling till en samlad analys av styrelseordningen i övrigt men anser därutöver inte heller att den av kommittén föreslagna kompletteringen av 4 kap. 1 § kommunallagen är nödvändig, varför denna *avstyrks*.

Stockholms läns landsting menar att det av betänkandet inte klart framgår på vilket sätt presidiet skulle ha en mer aktiv roll än idag då det gäller planeringen av fullmäktigearbetet och kontakterna med styrelsen. De eventuella kommunalrättsliga eller andra konsekvenserna av förslaget är inte närmare utredda eller i vart fall inte redovisade. *Stockholms läns landsting avstyrker* därför förslaget, i vart fall till dess att förslagen konkretiserats och konsekvenserna av dem närmare belysts.

*Stockholms läns landsting menar* att behov av samverkan för att tillgodose kommunernas och landstingens tillgång till kompetent personal och specialistkompetens inom olika områden framförallt gäller små kommuners behov och har *inget att invända* mot kommitténs bedömning i dessa delar.

*Stockholms läns landsting gör samma konstaterande och bedömning* som kommittén beträffande begreppet 'tjänster av allmänt ekonomiskt intresse' och *föreslår* att det tillsätts en utredning med uppgift att definiera så att det kan formuleras klara och lättillämpade undantag från upphandlingsreglerna som landsting och kommuner kan dra nytta av när de samverkar.